

1222

Ta mare

(ALDC, VIII, 1939. *Ta mare*)

L'adjectiu possessiu femení de segona persona, *ta*, anteposat al nom, és de caràcter restrictiu i dític, aplicat sobretot a noms de parentiu, *mare* en el nostre cas (*ta mare*), present també en la primera persona (*ma mare*, cf. mapa 1221). *Ta* és un der. del llat. vg. **TA* (cl. TŪAM), amb reducció vocàlica afavorida per la seva atonicitat (*te mare* 60, per disimilació de vocals del sintagma); al seu lloc, en àrees de frontera apareix *tu*, d'encuny cast.-arag. (*tu mai* 87, 94, d'origen infantil; *tu mare* 93, 100, 102, 106, 108, 125); el nucli de *ta maire* 7, *maire*, és manlleu a l'oc. A notar l'expressió despectiva *ves amb ta mare!* 44; recordem que l'ús dels possessius àtons implica en alguns llocs un alt grau de confiança.

Però també s'han format possessius tòncics com *la teua mare* (var. *sa teua mare* 36), originat a partir del *m. teu*, que es pot reduir a *la teu mare*, per síncope de la vocal intertònica, o a *la teva mare*, per substitució del wau per

una labiodental ([v]) o bilabial ([β]) (var. *la tiva maire* 7 ← oc.).

La formulació sintagmàtica pot prescindir del possessiu, *la mare* 27, *la mamà* 102, aquesta originada en el llenguatge infantil, però amb nucli manllevat al cast. i que pot prescindir de l'article (*mamà* 94 ← cast.).

Corresponen a possessius d'una altra persona *sa mare* 110, 181, 190, *su mare* 125 (← cast.); i a un tractament més fi *la vostra mare* 49.

Si comparem la distribució areal dels significants corresponents a aquest enunciat, notem que la isoglossa *la teva* [teua] (*mare*) és força semblant a la de *la meva* [meua] (*mare*), mentre que la de *ta* (*mare*) s'amplia del val. cap a una part del Principat i el ross. perd una mica d'espai.

Són mots normatius *ta* i *la teva*, des del *DG_I*, 1932; *la teua*, des del *DIEC_I*, 1995.

